

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

כל אחד יכול להרגיש את זה, שהרי כאשר הוא נוסע ועוזב את הבית לאיזשהו נופש, טיול או עסקים. כאשר הוא חוזר לביתו הוא מתבטא - 'כמה טוב לחזור לבית שלי, אין כמו הבית שלי, אין כמו המיטה שלי'. צורת הביטוי הזו הינה תוצר של התפיסה עליה אנו מדברים - כל אדם תופס את הבית שלו כמקום הקביעות היסודיות והיציבות שלו. שם בביתו, הוא מרגיש את המציאות העכשווית שנותנת לו חיזוק לנפש.

יתר על כן, אותה משפחת מטיילים, אפילו בעודם עדיין מצויים באתר הנופש ההוא, אך כאשר מגיעים היום יומיים האחרונים של החופשה. הנפש שלהם כבר אוחת בתנועת חזור לבית: כולם מתחילים לדבר על זה שעוד מעט נגמר... הם מרגישים כבר פחות שייכים למקום הזה, ומצד כך הם כבר פחות מסוגלים ליהנות שם. האמא, בכלל כל הראש שלה כבר נתון לארגון המזוודות. והאבא, מסתובב עם המצלמה ומנסה לסחוט תמונות מכל פינת חמד, מכל שמץ של תנועות חיות חיוך ושמחה. זאת על מנת, שאף אם הם לא יוכלו לאפשר לעצמם חופשה יוקרתית כזו שוב, אך לכל הפחות יהיה להם אפשרות להתחבר לחוויה הנעימה, תוך צפייה בתמונות. גם זהו אותו סוג של מהלך נפשי, שמנסה לקבע את העונג מאתר הנופש המרהיב. אך שוב, כל הלכי הנפש הללו הינם תולדות של אותה תפיסה נפשית - הקביעות והיציבות שלי היא בקניינים שלי, בבית שלי. לשם אני שייך, לשם אני מחובר חזק, שם אני מרגיש מוגן ובטוח.

הנטיה לנסות לעבות ולחזק את הביטחון הבנוי על מאגרי הקניינים והקשרים

לאחר שהבנו כי התפיסה התת מודעת הרווחת בנפשות בני אדם הינה, שהיציבות והחוסן הנפשי שלהם בנוי על סך צירוף

דע את שמחתך • שמחה במצב חסר • פרק ז'

משתה ויום טוב

כשהשמחה קודמת למשתה יש תיקון שלם. אך אין לנו גם בפורים עתה, את הגילוי השלם של הדבר לגמרי. דנאמר במגילה ימי שמחה ומשתה ויום טוב, ודרשו חז"ל (מגילה ה, ב) דאסור בתענית והספד, ויום טוב שאסור בעשיית מלאכה, אך בני ישראל לא קיבלו עליהם יום טוב, ונאמר (אסתר ט, כב) מתנות לאביונים במקום יום טוב. אם היה גילוי של שמחה גמורה ולאחר מכן משתה, אזי גם היה גילוי של יום טוב שאסור בעשיית מלאכה. מרדכי רצה להחיל על פורים, ימי שמחה ומשתה ויום טוב. לאסור בעשיית מלאכה, כי אור הפורים הוא מאור הקודם למלאכה של מעשה בראשית, שממנו באים דיני עשיית מלאכה. כי בפורים היתה הארה שהשמחה קודמת לששון, שהשמחה קודמת לשש, שמחה שקדמה לעולם.

וודאי שהגילוי שהששון בא מהשמחה, מתגלה לנו עדיין. כי על זה נאמר: וליהודים הייתה אורה ושמחה וששון. שמחה וששון ליהודים. יש הארה כזאת.

אם היה ימי שמחה ומשתה ויום טוב, זה אסור בעשיית מלאכה. אין את הפגם של ששת ימי בראשית שנפלו. שמה השמחה קודמת למשתה, אם כן המשתה הוא באופן כזה, שזה בבחינה של אכילה ושתיה, שתייה בכלל אכילה, בעומק כוונת הדבר בימי שמחה ומשתה יש תיקון לאכילה של עץ הדעת. שנהנו מסעודתו של אותו רשע.

כשמסתח הנפשות באה מאותו מקום של קדמה לעולם, אי אפשר לקלקל את אותה שמחה. בתוך העולם אפשר לקלקל את אותה שמחה, שמחה שבאה מעבר לגדרי עולם, אי אפשר לקלקל אותה.

כשיתוקן בשלמות בקומת הבריאה דידן, שמחה, משתה ויום טוב, אזי שמחת הנפשות תבוא מאותו מקום של קדמה לעולם.

אבל כשנאמר לדינא שזה ימי משתה ושמחה, התיקון גם בפורים עדיין לא שלם. אבל יש השרשה, שמרדכי רצה לגזור, ימי שמחה ומשתה ויום טוב. וגם נאמר שמחה וששון, שמחה זה יום טוב, זה שמחה וששון, באופן של שאיבת מים. וכשזה בא לימי משתה ושמחה, הוא חוזר עוד פעם לעומק של אותה אכילה בשורש, שלא נתקנה בשלמות. זה על דרך חטא אדם הראשון באכילה של יום שישי, במעשה בראשית. כלומר הוא מגלה שהשש קודם לשבע, שהששון קודם לשמחה.

השמחה בתוך הגלות

בשמחת המועדים מצינו דין שמחה בניסוך המים במקום אבן שתיה כנזכר לעיל באריכות, אך בימי פורים נתחדש דין שתייה, במקום שהוא גלות. כמו שנאמר (אסתר ה, ו) מה שאלתך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש, ודרשו חז"ל (מגילה טו, ב) ולא כל המלכות, ולא דבר שחוצץ למלכות, הוא בניין בית המקדש. כלומר, על זה חלה עצם הגלות, שאין אפשרות לבנות את בית המקדש. וכשנאמר בימי משתה ושמחה, נאמר כאן שהשתייה

כלומר, זה דבר שחל עלי. בדבר שחל עלי, אני יכול לקבל אותו, ואני יכול לא לקבל אותו. נעשה ונשמע, או כפה עליהם הר כגיגית (שבת שם). אני יכול לקבל, אני יכול לא לקבל. אך תורה שקודמת לקיום שלי, היא לא נתלית בקיום שלי, כי היא קדמה אלי. זה נקרא העומק של קבלת התורה בפורים.

קבלת התורה בפורים, כפשוטו הוא, שבתחילה כפה עליהם ההר כגיגית, דהיינו באונס, ועתה הם קבלו את התורה ברצון. אך בעומק כוונת הדבר, שלא היה זה קבלה ברצון רגיל של נברא, אלא הם קיבלו את התורה, איך שהיא מתגלה ברצון שלפני הקיום של מה שקיים, כשעלה ברצונו לברוא את העולם (ריש עץ חיים). הקבלה ברצון, כלומר זה קבלה של תורה, שהיא במדרגת רצון, לפני קיום של דבר. והוא על דרך שנאמר בחז"ל (פסחים קיב, א) יותר ממה שהעגל רוצה לינק, הפרה רוצה להניק, כלומר תמיד יש רצון, לתת מעבר לכלים. כלפי הרצון הזה, היה קבלת התורה. הרצון הזה מעולם לא מתגלה בתוך הבריאה. הוא מעבר לגדרי בריאה.

זה ברור שכשמתגלה תורה, שהיא מעבר לקיום שלנו, הקיום שלנו חייב להיות בטל. הגזירה של להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד (אסתר ג, יג), לא התבטלה. כי כתב אשר נכתב בכתב המלך, אין להשיב (אסתר ח, ח). אלא הקבלה היתה מאותו מקום של להשמיד, להרוג, ולאבד. משם חלה המציאות של הקבלה. מהמקום הזה אפשר לקבל תורה, שמעבר לגדרי הקיום שלי. מעבר לגדרי קיום מציאות הבריאה.

זה העומק שנקרא מגילת אסתר. אסתר במונח העמוק שלו, זה אותו דבר שהוא סתר, כי הוא מעבר למציאות שלנו. סתרי תורה מתגלים בפורים. מה שכיסה עתיק יומין, יש לו גילוי בפורים. מה מכסה על זה? עצם ההיות שלי מכסה על זה. ובכדי לתפוס את זה, אני חייב להתבטל.

לפי האמור יבואר יפה דברי חז"ל (מגילה טז, ב) על הפסוק ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, אורה זו תורה, ושמחה זה יום טוב, וששון זו מילה, ויקר אלו תפילין, מה זה אורה זה תורה, תורה שקדמה לעולם. ושמחה, היינו שהשמחה חלה על אותה תורה שקדמה לעולם. וששון, היינו שכאן מתגלה שש חדש.

זה בריאה חדשה. כאן יש השרשה לבריאה לעתיד לבוא. ויקר, כאן מתגלה תפילין חדשים, שהוא פאר חדש במדרגת ישראל, במציאות שקדמה לעולם. זה לא ישראל אשר בך אתפאר (ישעיהו מט, ג) המתגלה בתוך מערכת הבריאה כמו בסתם מצות תפילין (עין ברכות ו, א). אלא שהם נוגעים באתה הוא עד שלא נברא העולם. הפאר הזה שמתגלה בפורים, הוא בעצם מעמיד שורש חדש לכל מציאות הבורא.

לא חלה בבית המקדש, באבן השתייה בפועל. אלא הושרש כאן כח, שעל אף היותם בגלות, יש כוח של שתייה. כי פורים מגלה השתתה יותר עמוקה, מעמקים יותר פנימיים בכוח ההשתתה של העולם.

מאיפה עומק הגזירה של להשמיד, להרוג, ולאבד? כי אם מנסים לגלות אור שלפני העולם, אז העולם יבטל. כמו שבית המקדש הוא יום שמחת לבו, אזי קודם לבנייתו עלה התהום ורצה לשטוף העולם, כן התגלה בפורים על כל הכנסת ישראל. הגזירה חלה במעמקי הדבר, כי הגיע זמן ההארה להאיר את השמחה שקדמה לעולם, לא רק בארץ ישראל, ובבית המקדש, אלא גם במקום הגלות.

כל מדי ופרס, היא ההמשכה של גלות בבל, ועל כן ושתי, היתה נכדה של נבוכדנאצר (מגילה י, ב). ומצינו בחז"ל (סנהדרין לח, א) שאדם הראשון ראשו מארץ ישראל, וגופו מבבל. כלומר, ראשו מארץ ישראל, שם ברור שההשתתה היא ממקום ראשו, ממקום בית המקדש. אבל גופו מבבל, במקום תחילת הגלות. זהו החידוש במהלכי פורים. דכאן באים לגלות את ההשתתה של העולם, מהמקום של הראשית של היצירה שלו, איך שהוא נוצר, ולגלות את המקור הראשון מלפני שהוא נוצר.

זה מה שנאמר איש יהודי היה בשושן הבירה, ודרשו חז"ל (מגילה יב, ב) יהודי שאמו משבט יהודה, ואביו משבט בנימין, כלומר הוא הושרש מכחו של דוד. בזמן שדוד כורה את השיתין היה זה בגילוי בעולם שהתחיל העולם להשטף. ועכשיו מרדכי בא לגלות את ההשרשה של אותו כח, לא רק בארץ ישראל, אלא גם במקום הגלות. שזה שמחה שקדמה לעולם, מקודם השיתין, ממקום השש.

בבנין בית המקדש התגלה, ששמחה קודמת לששון, אבל זה נבנה על ידי דוד, זה נבנה בארץ ישראל, והוא עתיד להבנות לעתיד לבוא על ידי משיח בן דוד. עכשיו בגלות, כיון שהבנין לא שלם, אזי זה שייך גם לבנימין. גאולת מדי ופרס בימי אחשוורוש, היא מגלה את יום שמחת ליבו, במקום הגלות, שמתגלה שהשמחה קודם לששון. זה נקודת החידוש. שהתגלה בתוך הגלות מהלך של גאולה.

הדר קבלוה בימי אחשוורוש

זה העומק של קבלת התורה החדשה, של הדור קבלוה בימי אחשוורוש (שבת פח, א). הקבלה הראשונה חלה מכוח יציאת מצרים. ביציאת מצרים מה הסדר? שש ואחר מכן שבע. זה האבחנה של סדר של קבלת התורה, ב- ו', ז', סיון. כי זה בא אחרי מהלך של שש. זה קבלת התורה ראשונה. ולכן עומק הקבלה היא באופן של באימה, ביראה, ברתת, ובזיע (ברכות כב, א). כי זה מתחיל מהששון שזו מידתו של יוסף. (בראשית מח, יב) את האלוקים אני ירא, זה הגבול של השישה.

אך בפורים מתגלה קבלת התורה, מהמקום שקדמה לעולם. בפורים מתגלה לנו קבלת התורה, לתורה שמעבר לקיום שלנו.

על הקבלה הראשונה, שייך שתהיה מודעה. כי זה התכלל בעולם.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

הקניינים והקשרים שיש להם. נוסף עוד נקודת מבט עומק על נפשות בני אדם, ונראה כיצד אותה תפיסה גורמת לאנשים לנסות כל הזמן לעבות להרחיב ולמסד את בסיס היציבות ואת חומות החוסן היצוניות עליהם נפשם בוטחת.

מי שיתבונן על נפשו ועל הנפשות הסובבות אותו, יגלה מן תנועה כזו - שבכל עת שאדם פוגש בדבר שנתפס אצלו כחיובי: יש בו תועלת, אפשר לנצל אותו, ניתן להפיק ממנו רווחים בהמשך. הדבר הזה יכול להקל עליו, לעזור לו בעתיד. החפץ הזה יכול להוסיף בנחות ובנעימות, בתחושות ההרוחה והרחבות, ברגשי ההנאה והעונג. מיד האדם מתחיל לחשוב מחשבות ולנקוט בפעולות וצעדים לנסות לקבע את השימוש או את הקשר לדבר. אם מדובר בחפץ מסוים, מיד הוא מחפש דרכים איך אפשר לקבל או לרכוש את החפץ הנחשק, או לפחות להשיג מוצר דומה לזה שמול עיניו. אם מדובר באדם כלשהו שכדאי להיות קרוב אליו, כי יתכן ותהינה הזדמנויות לקבל ממנו מתת או כל מיני הטובות הנאה. מיד הוא תחיל לחרוש מחשבות כיצד ניתן להתחבר ולהתקשר אל אותו אדם, להשיג את מספר הטלפון שלו, למצוא חן בעיניו, להסתחר איתו, להחניף לו וכו', כל היכי תמצוי למסד את האפשרות לייצב את המצב שהוא מקבל ממנו מילוי לאינטרסים.

לדוגמא: אדם חוזר לביתו לקראת ערב, ומוגשת לו ארוחת ערב טעימה להפליא. הנפש שלו קלטה - יש פה נקודת חידוש מענגת מאוד. מיד מתחילות לרוחש מחשבות - איך אפשר לחזור על אותו תענוג שוב, מה צריך לעשות על מנת שהחוויה הקולנירית הזו תחזור על עצמה באורח קבע. מיד הוא משגר פרגונים הילולים ותשבחות 'לטבחית המעולה' - הרבה מעבר לנוסחי ההודאות הסתמיות והקבועות שהוא רגיל לתת לה. הוא מבקש מאשתו - אולי אפשר גם מחר לקבל את אותה ארוחה? הוא מתחיל לברר עד כמה היה קשה לה להכין את המטעמים הללו, בתקווה שתהליך ההכנה אינו ארוך מייגע מסובך או יקר. הוא מנסה לחשוב איתה איך אפשר להכניס את המאכל הזה כאחד מהמאכלים הקבועים בתפריט השבועי. והאם הוא צריך לרכוש איזשהו מכשיר עזר, לאבזר ולשדרג את המטבח על מנת להקל עליה בהכנת אותו מעדן ערב.

נתבונן ונבין, יש כאן אדם שפגש נקודת עונג

והוא נהנה ממנה. ממילא הנפש מבקשת לחזור על החוויה הנעימה. אולם מעבר לכך, מתלווה תנועה נוספת לבקשת העונג, יש כאן תנועה לנסות לקבע את המהלך, להפוך אותו לחלק מסדר החיים. לצרף את אותה נקודה חיובית, למערכת היציבות והחיזוק של הנפש. זה נובע מאותה תפיסה נפולה - שהביטחון של האדם 'יושב' על מה שיש לו.

נתבונן בדוגמא נוספת: אדם הוזמן להשתתף באירוע מסוים, הוא מגיע למקום ומתיישב במקום המיועד לו. במשך הזמן הוא מתחיל לשים לב שהכיסא עליו הוא יושב ממש נוח. לא רק הוא חושב שהכסא הזה נעים ונוח, גם החברים סביבו מדברים על כך שחלק מהחוויה באירוע המוצלח הזה היא נוחות הישיבה. אולם התפיסה הכללית שכולם מבינים - באנו לכאן לאירוע זמני, הכיסאות לא שלנו, בסוף הערב כל אחד ישוב לביתו, לכיסאות אליהם הוא רגיל בבית שלו. אולם אדם מעת יותר גס, עם תכונת רכושנות מפותחת, מיד הוא מתחיל 'להתחבר לכיסא'. בנוסף לנחות, הוא קולט שהכיסא הזה גם יפה, גם חזק, גם עשוי מחומרים טובים שיחזיקו הרבה זמן מעמד. על כן, הוא נגש לבעל האתר ושואל אותו - 'תגיד מאיפה קנית את הכיסאות המדהימים הללו? אתה מוכן למכור לי ארבע חמש חתיכות? מה יש - אם זה טוב, אז שיהיה אצלי בבית!'

אמנם, כביכול רק אותו אדם רכושני ומגושם, לא התבייש ונגש לבעל האתר ובטא בפה מלא את רחשי תאוות לבו 'להתחבר' לכיסאות שלו. לצרף את הכיסאות למערך הקניינים, שמטיבים ומחזקים את ביטחונו הנפול. אולם בבחינה דקה, גם חלק יותר נרחב מציבור משתתפי האירוע הרגישו בעומק הדק של הנפש - 'אוי, באמת היה יכול להיות נחמד אם היה אפשר לקבל או לפחות לרכוש את הכסאות הללו'. הם כמובן לא יעזו לבקש זאת מבעל האתר, כי זו באמת התנהגות חמדנית גסה ולא ראויה. אבל כאשר הם יגיע הביתה, חלק מהם יתחיל להפעיל את כישוריהם לבדוק ולחפש דרכים כיצד ניתן להשיג כיסאות כאלו. ויש כאלו שרק אם בצורה אקראית, ביום מן הימים הם יפגשו בכסאות כעין אלו באיזשהו חלון תצוגה ראוותני לרהיטים. התשוקה והחשק לחזור לתענוג, ומעבר לכך הנטיה המדוברת לקבע את אותה מציאות מענגת במערך הקניינים, יגרום להם לעצור ולהכנס לחנות פנימה, ולהשתדל להרחיב את מאגר אביזרי העונג והנוחות.

גם לאותם משתתפי אירוע, שלא הרגישו שום רגש קל של צורך להתחבר לאותם כיסאות נוחות. מכל מקום, גם אצלם אותה נטיה לעבות ולהרבות את עולם הקניינים עליהם נשען הביטחון הנפול בנפשות בני אדם, מתגלה ויוצאת במקומות אחרים. אצל אחד זה קורה כאשר הוא פוגש ברחוב ברכב פאר מהודר. אצל השני הרגש זה מתעורר כאשר הוא מתארח בבית מרווח המעוצב ומרוהט ברהיטי יוקרה ויופי. השלישית רואה בגד או תכשיט מסוים על חברתה, ומיד היא חושבת לעצמה - כמה הלבוש או אביזר הנוי הנפלא הזה היה יכול להלום אותי. וכדומה דוגמאות לרוב, כל אחד לפי נטייתו אחר איסוף אסופת הקניינים, שבעומק התת מודע נתפס אצלו כמוסיף ומחזק לו את מצבת היציבות והחוסן הנפשי שלו.

ישנם כאלו שיקראו את השורות הללו ויתמהו - 'מה?! על הדברים הללו אני בוטח? לא נראה לי! אני מצידי - יהיה יהיה, לא יהיה לא יהיה'. אך זהו ניסיון להכחיש את הכוח הדק הזה, שלא מורגש להם מחמת עביות וחוסר התבוננות מעמיקה פנימה על הנפש. או מחמת הדחקה, שאינם מסוגלים לקבל שקיימת בהם נקודת שפלות נפולה שכזו.

ברם הלכי הנפש המדוברים הינם תולדות של תוכנת נפש פשוטה מובנת ומוכרת לכל. הרי כידוע שאחת מתכונות הנפש הבסיסיות והיסודיות - שכל דבר עונג, הנפש משתוקקת אליו ומקרבת אותו. וכל דבר נגע וצער, הנפש מנסה להסתלק ממנו או לדוחקו ולרחקו ממנה. על בסיס זה הוספנו את ההבחנה - שהביטחון היצוני והנפול בנפש תופס כי היציבות שלה נסמכת על כלל הגורמים שבונים לה מהלך של קבוע העונג הנעימות והנוחות, והרחקה של כל חסרון נגע או מחלה. ועל כן, קיימת בנפש תנועה כזו, שבכל דבר עונג שהיא פוגשת, מיד היא מנסה לקבע אותו, ולהפוך אותו לנקודה שעל גבה מוסיפים ובונים עוד ועוד יציבות וחוזק. ואיך? במקום רק להשתמש בדבר כשלעצמו, מיד מתחיל מהלך - איך הדבר יהפוך להיות - 'שלי הוא'.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

וכמו שבאדם ראשו ראש לכל גופו, כן אברהם ראש לכל בעולם שנה נפש. בעולם, כמ"ש (ז"ח, נ, ע"ב) ראש הפסגה - דא אברהם, רישא דעלמא. ובפרטות נקרא ראש ההרים, כמ"ש (זהר, ח"ב, קפט, ע"ב). וכתב במגלה עמוקות (אחרי מות) ז"ל, אברהם התחלתו (באות) אל"ף "ראש" של אל"ף, יו"ד, עיי"ש. ובזמן, זהו ראש השנה, וכמ"ש בברית כהונת עולם (מאמר סוכת שלם, פ"ז) ז"ל, והאלקים נסה את אברהם, בסוד "ראש השנה", עכ"ל. ובנפש, זהו אברהם ממש, ראש לכלל הנפשות, כנ"ל. וכלשון השל"ה (תורה אור, ויקרא, תורת כהנים, א) אברהם אבינו ראש האמונה, כולל כל הנפשות, עכ"ל.

קידושין, כב, ע"ב - ר' יוחנן בן זכאי היה דורש את המקרא הזה כמין חומר, מה נשתנה און מכל אברים שבגוף (ועיין כתובות, ה, ע"ב) אמר הקב"ה, און ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי כי לי כל בניי עבדים, ולא עבדים לעבדים, והלך וקנה זה אדון לעצמו, ירצע. ובירושלמי (קידושין, פ"א, ה"ב) אמרו, און ששמעה מהר סיני לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ופירקה מעליה עול מלכות שמים וקיבלה עליה עול בשר ודם וכו', עיי"ש שהמשיכו כלשון הבבלי. וברש"י (משפטים, כא, ו) הביא מדברי המכילתא ז"ל, און ששמעה על הר סיני לא תגנוב והלך וגנב תרצע, עכ"ל. וזהו בגונב ומכרוהו ב"ד בגנבתו.

וכתב המאירי בקידושין שם ז"ל, ואע"פ שמוכר עצמו אינו נרצע כמו שביארנו לענין פסק שעשה דבר שהזוקק עליו לימכר לגיבתו ולקנות לו אדון, הוא שאמרו במכילתא לא תגנוב והלך וגנב תרצע. וכתב בפנים יפות (משפטים, כא, ה) ז"ל, במכילתא און ששמע לא תגנוב והלך וגנב היא תרצע מכל האיברים וכו', ואינו מובן, היה לו להרצע בשעה שמכרוהו ב"ד, ואפשר שבתחלה אינו נרצע משום דק"ל (מכות, ד, ע"א) אין לוקה ומשלם, ומשום דכתיב כדי רשעתו ולא שתי רשעיות, א"כ כשמוכרין אותו אין לעשות בו עוד חבלה משום שתי רשעיות וכו', אבל זה שאמרו אהבתי את אדוני דניחא ליה טפי בעבדות מבחירות גלי מילתא שאין זה עונש מה שמכרוהו לכך אמרה התורה שירצע, עכ"ל. ועיי"ש ביאור נוסף.

ולפ"ז מיושב הבבלי שאמר שנרצע מפני שמכר עצמו, וקשה הרי מיירי במכרוהו ב"ד ואמאי לוקה וכמ"ש המאירי לעיל, ולדברי הפנים יפות מיושב שלכך אינו נרצע בשעה שנמכר, אלא בשעה שאמר אהבתי את אדוני, והוא כמוכר עצמו מחדש השתא שיכל להפסיק עבודתו ורוצה בקיומה, ולכך נרצע השתא. ועיין תורה תמימה (משפטים, כא, אות נז). והקשו האחרונים שלא תגנוב בגונב נפשות הכתוב מדבר, ועיין תולדות יעקב יוסף (משפטים, כח, ו) שקאי אף בממון (ועיין חנוכת התורה על אתר שישב בדרך חידוד). ועיין ספורנו עה"פ לא תגנוב שכתב כן.

ובעומק, הרציעה באון אינו מדין און בפרטות, אלא כמ"ש בפרי צדיק (משפטים, אות ג) ז"ל, מה נשתנה און וכו', כי עיקר קבלת עול מלכות שמים ואדנותו ית' הוא רק השמיעה להטות און לשמוע, וכאמרם ז"ל (מד"ר, ריש האיזינו) האון לגוף כקנקל לכלים וכו', עיי' האון כל הגוף מקבל חיים, שנאמר שמעו ותחי נפשכם, עכ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

קידושין, כה, ע"א - דתנן (נגעים, פ"ו, מ"ז) דתנן, ראשי אברים שבאדם כולם אין מטמאין משום מחיה, ואלו הם, ראשי אצבעות ידים ורגלים וראשי אזנים וראש החוטם וראש הגויה וראשי דדים שבאשה, ר' יהודה אומר אף שבאיש. ושם (כד, ע"א) אמרו, תנא, יוצא (עבד) בשן ועין וראשי איברים ואברים שאינן חוזרין. בשלמא שן ועין כתיבי, אלא ראשי אברים מנלן, דומיא דשן ועין, מה שן ועין מומין שבגלוי ואינן חוזרין, אף כל מומין שבגלוי ואינן חוזרין. ופרש"י (גיטין, מב, ע"ב, ד"ה בכולן) שהם משופעין לכאן ולכאן ואין נגען נראה לכהן בבת אחת, ולא קרינא ביה לכל מראה עיני הכהן (ויקרא, יג, יב), עכ"ל. והרי שגדרם, בגלוי, אינם נראים בבת אחת, ואינן חוזרין.

ופעמים לשון ראשי אברים אינו דווקא כ"ד אלו אלא רחב יותר, כמ"ש (ע"ז, נא, ע"א) דא"ר אלעזר, מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבנ"א, שנאמר ומכל החי מכל בשר שנים מכל, אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברים שלה. ושם ביאורו שאף ראשי האברים צריכים להיות שלמים ולא רק בחסר כל האבר פסול, אלא אף בחסר רק ראשו. ועיין במנחת חינוך (מצוה רפ"ו) שהוכיח שבמחוסר אבר בבן נח בפנים שאינו פוסל, אבל כל שבחוץ פוסל, ולאו דוקא ראשי אברים כפשוטו.

והנה כבר הוזכר לעיל, אברהם, אבר-מה. ואברהם נקרא ראש, כמ"ש (ילק"ש, אסתר, תתרנ"ז) ואין ראש אלא אברהם, שהיה ראש לאבות. ועיין ב"ר (מט, ו). ויתר על כן, ראש לכל הצדיקים, וכמ"ש (שהש"ר, א, נט) צרור המור דודי לי, זה אברהם. מה המור הזה ראש לכל מיני בשמים, כך אברהם ראש לכל הצדיקים. ויתר על כן, אברהם ראשון וראש לכל ישראל. ויתר על כן, אב לכל הגרים, עיין חגיגה (ג, ע"א), ואסת"ר (פתיחתא, סימן י), וספר הליקוטים (לך לך), ותפארת יונתן (ויקרא, כא, ט). ופרדס יוסף (בראשית, יז, א. ויקרא, כג, מ), ושל"ה וו"י העמודים (פכ"ד). ועיין זוה"ק (זהר חדש, מג, ע"א) בראשית, בת-ראש-י, בתו של אברהם הנקרא ראש, עיי"ש. ונקרא ראש הנדיבים, כמ"ש בשערי צדק (שער השביעי).

ויתר על כן, נקרא אברהם ראש לכל האומות, כמ"ש אב גוים נתתיך. ועיין מלבי"ם (בראשית, י, כה). וכתב המהר"ל (שבת, קד, ע"א) ז"ל, והם ו' דברים אשר נתן השי"ת לאברהם וכו', כי ראוי שיהיה לאברהם ו' מעלות, כאשר תבין מדת אברהם, אשר בזכותו נברא שמים וארץ וד' רוחות, והם ו' קצוות, וכו', והבן מה שדרשו על אב המון שש דברים, כי אברהם ראש והתחלה אל שש קצוות, עכ"ל. ועיין זוהר (פנחס) פר אחד, כנגד אברהם שהוא ראש, עיי"ש. ואמרו (פסיקתא זוטרתא, לך לך, יג, יא) אברהם שהיה ראש אמנה. ועיין פרי צדיק (ר"ה, אות יב). ובעל הטורים (בראשית, יח, יח). ז"ל הכתב סופר (בראשית, כד, א) אברהם היה ראש החוקרים ומחדש אמונה בה' אל אמת, עכ"ל. ועיין מהרש"א (מכות, כג, ע"ב). ועבודת הקודש (ח"ד, פ"ב). ומנחת קנאות (פ"א).

והנה "ראש" לכל אברים הוא הראש בעצמו, ראש האדם והבהמה (אולם יעויין תוס' רא"ש, (יומא, לא, ע"ב) ז"ל, את הראש ואת האיברים - ראש לא היו בכלל איברים כדתניא, ונתח אתו לנתחיו, ולא את הראש שכבר הותז. וכן הוא בתוס' ישנים, שם, לב, ע"ב, ודו"ק).

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

ותורת דואג מן השפה ולחוץ ומבקשים להשפיל ולהפיל את דוד, שהוא בחינת דלת, כנ"ל. בבחינת דלותי ולי יושיע, דלותי לשון הרמה דתיקון. והיינו שמלעילא לתתא דוד הוא בחינת תולעת, ומתתא לעילא הוא בבחינת דלת, דלו עיני למרום. והוא בחינת התחלה מתתא לעילא, התחלה, החה-תל.

וכאשר זהו עלייה דקלקול ובלטיה דקלקול, זהו בחינת יבלת, יב-לת. וכן תבלול, תל-בול. וכן ילפת, יפ-לת. וזהו בחינת התול ושחוק, התול, הו-תל. בחינת פלשתים, פשימ-תל. בחינת ליצני הדור שבאו מפלשתים. והיינו עלייה של שחוק וקלקול, והוא גיהנם הנקרא צלמות, צמו-לת.

ולעת"ל שאזי כתיב אז ימלא שחוק פיני, יהא סעודת לוינת, תל-יון. וזהו הארת משיח, בבחינת הנה זה עומד אחר כותלינו, כותל, כו-תל. ואזי מה שהיה שבירת הלוחות, לת-חוו, קלקול היושר, חוזר ונתקן בבחינת תלם, תל-ם, יושר.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ובבחינת מקום העוה"ז הוא העולם השפל מכל העולמות ונקרא תבל, תל-ב. ובפרטות קרקע עולם שפל מחללו של עולם, ובפרטות יותר תוך הקרקע ג' טפחים של המחרשה שחורשים לצורך זריעה ושתילה. שתל, ש-תל.

והנה כל השפע הנשפע מלעילא לתתא יש לו כלי קיבול, הנקרא נקבה, שיש בה נקב המקבלו. ושפע חדש ראוי שיתקבל בכלי חדש, והוא בחינת בתולה, תל-בוה. אולם ח"ו מצד הקלקול מתקבל בנוק' דקלקול הנקראת לילית, כנודע, ילי-לת. וכן נעמה (כנודע, לילית ונעמה), וכמ"ש אחות תובל קין נעמה, תובל, תל-בו.

ולהיפך, עליה מתתא לעילא הוא בחינת תל, שעולה מתתא לעילא. ועשו איש שעיר, נשא את מחלת, מח-לת, ודו"ק, שעלה לגדולה, מתתא לעילא. וכן הנזרע ונשתל בקרקע כנ"ל, נתלש, תל-ש. והחלק הזך העולה נקרא סלת, ס-לת. והיינו עלייה זכה. ותלישתו בחינת קצירה, כמ"ש ברינה יקצורו, והוא בחינת תהלה, תל-הה. והיפוכו בחינת אחיתופל, אחיופ-תל, וכן לשון תפל, תפלה, שתורתו

מצורע | ל-תוצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב (ויקרא, יד, ד).

תולעת, תל-מות. והנה שורש ל-ת יש בו ב' פנים. א. ל-ת, הכל פונה והולך ל-ת, לאות ת'. ולהיפך, מתתא לעילא ת-ל, הדבר חוזר ועולה.

והנה הבחינה הראשונה ל-ת זהו בחינת תולעת, כמ"ש דוד על עצמו, ואנכי תולעת ולא איש, והיינו שפלות שהשפיל כל מעלותיו לבחינת ת', שהיא האות האחרונה והשפלה. ועי"ז האירו כל מדרגותיו אף במדרגה השפלה. וזהו בחינת תלתל, תלתלים שיורדים מן הראש לאחוריו והם שורש השפע מן העליון לתחתון, כנודע. ולתתא זהו בחינת ציצית שיש בה פתיל תכלת, פתיל, פי-תל, שנע לתכלית, תכלת לשון תכלית, תל-כית, כנודע.

וזהו בחינת תפלה, תל-פה, והיינו שע"י פיו ממשיך השפע מלעילא לתתא. ובפרטות זהו בבחינת "תפלה לעני", היינו שפל ודל. בחינת דלת, ד-לת. ודוד מדרגת דלת. ובנו שלמה, קהלת, קה-לת, היה שורש הקבלה להיפך, מדין עשיר.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

אצלות	אלות	איתאל	אילת	אחיתפל
דלת	דלקת	גלית	גלות	אשתאול
ילדת	יבלת	חתול	חבצלת	זולת
אולת	תלש	יתניאל	יקותיאל	ילפת
חלקלקות	התל	תחלה	אתמול	בתולה
מתלהלה	מחלת	מאכלת	כליות	כלות
תמול	כתל	תלתלים	שתל	פלשתים
עתניאל	עתליה	סלת	נתנאל	נפתלי
פתואל	פלת	מפלצת	פלשת	פלצות
קלחת	קהלת	צלמות	פתיל	פתיגיל
שלתיאל	שלומית	שלהבת	שותלח	שאלתיאל
תובל	מתושאל	תהלה	תבל	שתול
תלואים	תכלית	תל	תכלת	תולע
חליתה	קהלת	צלחת	פלתי	לחת
לתך	וקתאל	יעלת	ילפת	תלם
פתלתל	שחלת	שותלח	נתנאל	מתבל

בלבביפדיה קבלה אמלל

אור א"ס

כנגד אור א"ס, יש אלהים אחרים. ונ־קראים אלילים, בהכפלת אות למ"ד, שכל הכפלת אות בלשה"ק הוא הדג־שת הדבר. והיינו שיש בהם רק בחינת אלהים ולא בחינת הוי"ה. ולכך נקראו אלילים. ובקלקול נעשים אלמים, ואז הם בבחינת אמללים. ועיין לשון האל־שיך (שושנת העמקים על שה"ש, פ"א, פ"א) אלה האלילים האמללים, עכ"ל. ובדרך רמז, כתיב (קדושים, יט, ד) ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני, ר"ת אמללות.

צמצום

יש תנועת צמצום דכללות, שנסתלק כל האור בבת אחת, ויש תנועת צמ־צום בהדרגה. ועיין זוה"ק (ויקרא, כד, ע"ב) עד עקרה ילדה שבעה, ורבת בנים אמללה. עד עקרה ילדה שבעה, דא כנס"י דאתברכא משבעה בכל יומא וסליק לחושבן עלאה. ורבת בנים אומ־ללה, אלין אומין עכו"ם דסלקין ביומא קדמאה לחושבן רב, ולבתר מתמעטין ואזלין בכל יומא ויומא. ועי"ש (צד, ע"א) עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה, עקרא דכל ביתא ילדה שבעה, אלין שבעת יומין דחג הסוכות, ורבת בנים אמללה, אלין קרבנין דחג דנחתין בכל יומא מן מנינא.

קו

אומלל (עם וא"ו) עולה בגימט' קו עם הכולל. ושורש האמללות כאשר אור הקו אינו מאיר כראוי את שפעו מאור א"ס. ועיין מלבי"ם (ביאור המילות, ישעיהו, כד, ד) וז"ל, וזהו ההבדל בין אומללה לנבלה, כי אומלל שורש אמל, ומתאחד עם מול מנחי העי"ן, שמורה על כריתת הדבר למעלה, וימל אב־רהם, וקטפת מלילות, וכן אמל שמורה ג"כ לפעמים על חולשת הכח, היהודים

האמללים, כי אומלל אני, יתאחד עם מול, בזה שמורה שנקטף ראשית כחו מלמעלה, למשל גבור שנחלש נקטף ראשית אונו. רבת בנים אומללה, כי מנע ממנה פרי בטן ראשית אונה, וק־רוב לזה כתב הרש"ף. ולפ"ז אומללה תבל, על נטילת ראשית כל מלמעלה, ונבלה תבל, היא על אפיסת כח הפנימי, עכ"ל.

מסכת נזיקין, ה) לא תקלל חרש, דבר הכתוב באמללים שבאדם. ומעין כך בספרא (קדושים, פ"י).

ועיין אורחות צדיקים (שער א) באזנים, לא ישמע דברי העניים האמללים. ובדרך רמז, כתיב (שמואל, ב, יט, יא) למה אתם מחרשים להשיב, ר"ת אמלל.

חוטם

מי שפגע בו אחרון אף בחוטם, נעשה אמלל.

פה

אמלל לשון דיבור בארמית, כגון (ברא־שית, יח, ל) ואמליל מאים ישתכחון וגו'. והוא היפך אלם - אמל.

עינים - שבירה

כתיב (איוב, ג, יא) למה לא מרחם אמות, מבטן יצאתי ואגוע, ר"ת אומללים.

שבירה שורש למיתה, ותולדתה אב־לות. וכתיב (ירמיה, יד, ב) אבלה יהודה, ושעריה אמללו. וכן כתיב (איכה, ב, ח) ויאבל חל וחומה, יחדו אמללו. ועיין רש"י (ישעיה, טז, ח) אמלל, חרב. ועיין אברבנאל (יחזקאל, טז) והמפרשים פ"ר רשהו מלשון כריתה, כמו ורבת בנים אומללה יושבת השבעה. והיינו מלשון מולל, מפורר. ועיין רד"ק (תהילים, ו, ג) אמלל, תאר, ואע"פ שהוא פתוח. וכ־מוהו, לב הותל הטוה (ישעיה, מד, כ), והוא ענין תלישה וכריתה, כמו ורבת בנים אומללה היהודים האמללים (נח־מיה ג, לד), אמללה ילדת השבעה (יר־מיה טו, ט), והדומים להם.

עתיק

עיין שער מאמרי רשב"י (פירוש ספד"צ, פ"א) וז"ל, וכל שבעה בנים העליונים היוצאים ממנה, והם המלכים שמלכו

עיגולים

ישר, השגחה פרטית. עיגולים, השגחה כללית. ועי"י השגחה כללית נראה שמי שלא חטא נענש ונפגע ונעשה אומ־לל. ובדרך רמז, כתיב (קהלת, ט, ב) לכל מקרה אחד לצדיק ולרשע, ר"ת אומלל. אמל עם ב' כוללים, עולה עג, שורש של עיגול.

יושר

כתיב (מסעי, לג, מט) אבל השטים. ות־גם אונקלוס מישר שטים. ולפ"ז נק־ראת אבלות כן, מלשון איבוד מדרגת האלקים עשה את האדם ישר. וכתיב (ישעיהו, כד, ז) אבל תירוש אמללה הגפן. והיינו איבוד היושר. וזהו אבלות ואמללות. וזהו סיפא דקרא, נאנחנו כל שמחי לב, בבחינת ולישרי לב שמחה, הנה נאנחנו.

שערות

שער לשון שער וכניסה, שהוא השער העליון לאדם כנודע. וכתיב (ירמיה, יד, ב) ושעריה אמללו.

אזן

עיין רמב"ן (ויקרא, יט, יד) וחזר והזהיר באמללים שבעם, והוא החרש. שאינו שומע, ונקרא אמלל. כי חרש שדברו בו חכמים שאינו שומע ואינו מדבר. וזהו אמלל, א-מלל, לשון דיבור. עיין ערך קטן פה. ועיין מכילתא (משפטים,

בלביפדיה קבלה אמלל

שבעה, הוא חיבור אותיות ו"ק, עכ"ל. היינו כח כללותם עולה אחד, ויחד עם ו"ק עולה שבעה.

נוק'ן

אלמנה נקראת אמללה. עיין רמב"ם (תשובה, פ"ד, ה"ג) והאוכל שור עניים ויתומים ואלמנות, אלו בני אדם אומ"ללים. ועיין עוד בדבריו (מגילה, ב, יז) שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וג"רם, שהמשמח לב האמללים האלו דומה לשכינה. ועיין מדרש שמואל (פ"ה, ס"א) עד עקרה ילדה שבעה, לאה שהיתה עקורה מבית ולדה. ורבת בנים אמללה, רחל שהיתה ראויה לה"עמיד רובן של שבטים אמללה. והבן שנאמר כן כפשוטו על פנינה שהיה לה עשרה ילדים. וכן בשורש על רחל שבמקום י"ב שבטים ילדה שנים, ונ"חסר עשרה. ועיין בראשית רבה (ויצא, כט) ואף לאה לא היתה נקראת שנואה, אלא שעתידה לילד בנים שנואים, ואלו הם, יהורם, יואש, אחז, מנשה, אמון, יהויקים, צדקיהו, הרי ז', ועליהם נאמר אמללה יולדת השבעה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ופרח לבנון אמלל. ונהפך אב לאבוי, וזהו אמללותו. וכתוב (משלי, כג, כט) למי אבוי למי מדנים, ר"ת אמלל. ועל מואב כתיב (ישעיהו, טז, ח) כי שדמות חשבון אמלל גפן וגו'.

אמא

אם היולדת. וכתוב (ירמיה, טו, ט) אמ"ללה ילדת השבעה, נפחה נפשה באה. ומעין כך כתיב (שמואל, א, ב, ה) עד עקרה ילדה שבעה, ורבת בנים אמללה. אמלל, אם-מלל. ועיין מגלה עמוקות (בהעלותך) כי חזה בקדושה לקביל אימא עילאה (הנקראת ארץ עליונה) בה שם של ס"ג (חנה בגימט' ס"ג). והיא ילדה שבעה.

ז"א

שם הוי"ה, בחינת שם מלא, מ"ה, בז"א, כנודע. וזהו אמלל, למלא. והיינו שה"מילוי, המלא, נעשה אומלל. ועיין זה"ק (פקודי, רלה, ע"א) דהא בזמנא דאת"חרב בי מקדשא, אתרקינת מכל מה דאתמלייא, כמה דאת דאת אמר (ירמיה, טו) אמללה יולדת השבעה, וכתוב (יחזקאל, כו, ב) אמלאה החרבה.

ועיין רסיסי לילה (אות נג) עקרה ילדה

בארץ אדום שהיא הבינה, אם הבנים (עיין ערך קטן אמא), אמללה, יולדת השבעה, כי כולם היו דינים גמורים ולא היה להם אחיזה ושרש בעתיקא קדי"שא.

אריך

עיין בן ביתי (תהלים, פ"ו) וז"ל, כי אמלל אני, ס"ת יל"י. ועיין שער הכוונות (דרור"שי קבלת שבת, דרוש א, ענין הבו לה') ר"ת ה' לאורך ימים, שם יל"י, שהוא שם קדוש משם של ע"ב, וכו', כי שם יל"י זה הוא בעולם האצילות הנקרא אורך ימים. ועיין רש"י (יבמות, עו, ע"א) ממולאי, משפחה אומללה, מבית עלי, דאמרינן בפ"ק דר"ה (יח, ע"א) אביי ורבא מדבית עלי קאתו. והיינו כל מי שאין לו הארת אריך אינו מאריך ימים, והוא אומלל.

ואריך מלשון אור. אור-ך. והאמלל נסתם אורו ונחשך. וזש"כ (ישעיהו, מב, טז) אשים מחשך לפניהם לאור, ר"ת אמלל.

אבא

אבא נקרא לבנון כמ"ש בזוה"ק (ויצא, קכא, ע"ב). וכתוב אמלל בשן וכרמל,

בקרוב עולם ברור

בחניות הספרים בארץ ובחו"ל

מילון ערכים בקבלה • בריאה

נתרחק אור האצילות שהוא אצל המקור ונתפשט אורו למרחוק כדי שיתעבה בקצת וישתנה אורו בקצת מצד התפשטותו עד שיהיה אור חדש בסוד בריאה חדשה וכו', שלא נקרא אצילות שהוא מלשון אצל וסמוך לו עמו במחיצתו במקורו, רק בריאה מלשון ברא בנקודת פתח תחת ה'ב', ומלשון ברייתא, שפירושם חוץ, שאינם פנימיים וקרובים למקור ב"ה, וכו', כי בלשון בריאה שני משמעות, לשון התחדשות ולשון חוץ, ושניהם ענין אחד, כי התחדשות והתעבות האור, הוא עצם הגורם להם להיותם חוץ לגדר אצילות, עיי"ש בהרחבה שלכך אצילות נקרא אלוקות ובריאה לא. ובעבודת הקדש (ח"ג, פי"ד) כתב ז"ל, לשון בריאה שהוא הוצאת יש מאין, והם ענין חדש בבריאה החדשה שהיה פלא אין כמוהו. ועיין רמב"ן (בראשית, א, א. וכן א, כו. וכן במדבר, טז, ל).

ועוד כתב בשפע טל (פ"ד) ז"ל, בעולם הבריאה מתגלים פעולות המשונים שהם נכללין בחסד דין ורחמים יותר ממה שמתגלים באצילות, אשר לזה הטעם בעצם נקרא עולם הבריאה עולם הפרוד (כי בפנימיות כולו באחדות, ובחיצוניות לבר, יש שורש לפרוד) ועולם השינוי שנשתנה במה שיצא מגדר אלוקות שנקרא אצילות, עכ"ל. עיי"ש עוד (ש"ד, פ"ג). ועיין מאירת עינים (בראשית, ד"ה ויברא אלקים את התנינים). ובשל"ה (הגהות לבעשרה מאמרות, הקדמה יא) ז"ל, ולכבודו בראתיו, ר"ל כדי לגלות אלהותי וכבודי, שעדיין באצילות לבד אינו מושג לגודל אורו, מפני כן בראתי עולם הבריאה שפרושו "גילוי", מלשון אם בריאה יברא, שהוא כסא כבודי שמתגלה כבודי על ידו, עכ"ל. וכתב בפירוש החייט (פ"ג) ז"ל, לשון בריאה לא נאמר ע"ש שנברא, אלא ע"ש שלא עשו שום בריה בעלמא עד שנשתתפו כולם, עכ"ל. והוא מלשון "ברית", כמ"ש במאירת עינים (נח, ו, יח), עיי"ש.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלוך

כתב הרמ"ק (פרדס רימונים, שער טז, פ"א) ז"ל, הנה בריאה נגזר מלשון (במדבר, טז, ל) אם יברא ה' וגו'. אשר הכוונה בו היות הדבר בהויה נגלת יותר מן האצילות. ולהיות כי הועביות הדברים אי אפשר כי אם ע"י הרחקם והבדלם מן הדקות והרוחניות, לכן כאשר יתפשט ענין ההויה להבראות, יוכרח שיבדלו ויתרחקו ההויות (היפך אצילות) מעילת העילות הנעלם תכלית העולם ומרוחק מהעביות, עכ"ל. ובלקוטי הש"ס (חולין, ד"ה לכי ומעטי עצמך) כתב ז"ל, נקרא בריאה מלשון וברא אתהן בחרבותי, עכ"ל.

ובנפש החיים (ש"א, פי"ג, הגה"ה) כתב ז"ל, לשון יצירה פירושו הצטיירות דבר יש מיש, ולשון בריאה פירושו דבר מחדש יש מאין, כמו שהסכימו כל הפשטנים (וכן אמרו בזהר חדש, בראשית, במדרש הנעלם, יז, ריש ע"א), זהו שאמרנו אע"פ שנראה לנו שעתה אחר הבריאה הוא רק יוצר הרים יש מיש, כי התחדשות יש מאין כבר היה בששת ימי קדם, אבל האמת כמאז כן גם עתה בכל עת ורגע הוא בורא אותם ומחדשם יש מאין ע"י חיות הרוח שמשפיע בהם מחדש ברצונו ית' כל רגע. ועיין לשם (הקדו"ש, ש"א, פ"א, הגה"ה מכתב יד המחבר). ובשפע טל (ש"ג, פ"א) כתב ז"ל, לשון בריאה נגזר מלשון אם בריאה יברא, שעניינו של בריאה הוא התחדשות, ור"ל שנתגלה דבר חדש מה שלא היה נגלה קודם, כי האצילות הספירות הם כוחות המתפשטות מעצמות א"ס ב"ה כשלהביות המתפשטות מעצמות אש הגחלת, קשורים וסמוכים אצלו עמו במקורו עד שהם עצם כח אלהות ב"ה, אשר לגודל אורן הבלתי סוף ובלתי תכלית, הם נעלמים ולא יצאו עדיין מגדר העלמת אור א"ס ב"ה, וא"א לנבראים ליהנות מאורן הגדול ההוא, כענין משל העטלף שאינה יכולה לראות פני השמש וכו'. לכן כדי להתגלות אלוקותו ב"ה לנבראים וכדי שיהנו מאורו הגדול, הוצרך לברוא בריאה שענינו "התחדשות והתגלות", באופן שלא יהיה האור כ"כ זך בצחי צחצחות אור בהיר וחזק הנעלם לגודל אורו, אך בכדי שיתעבה האור החזק ההוא בקצת כדי שיתגלה לנבראים וכו',

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231 2>4>12

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829